

☒
☐
☐

Oppiaine	Taloussosiologia	Päivämäärä	18.4.2011
Tekijä(t)	Silja Oinas	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	81 s. + liitteet
Otsikko	Matkailijoiden ikääntyminen ja kulutustottumusten muutokset. Miten matkanjärjestäjät ovat varautuneet muutoksiin?		
Ohjaaja(t)	VTT Pekka Räsänen ja KTM Kaisa Saastamoinen		

Tiivistelmä

Länsimainen väestö ikääntyy syntyvyyden laskiessa ja väestön eliniän pidentyessä. Ikääntymisen ohella kulutustottumuksissa ja -asenteissa tapahtuneet muutokset ovat taustalla puhuttaessa kolmannen iän vaiheesta elinkaareissa ja siihen liittyvien ilmiöiden vaikutuksista ikääntyneiden vapaa-ajan kulutukseen. Näiden taustatekijöiden johdosta tämän pro gradu -tutkielman aiheena on ikääntyvien valmismatkakulutuksen muutos ja matkanjärjestäjien toiminta suhteessa ikääntyneisiin. Tutkittavat ongelmat ovat ikääntykö matkanjärjestäjien asiakaskunta, mitkä ovat ikääntyneen matkailijan erityispiirteet ja tarjoavatko suomalaiset matkanjärjestäjät palveluita tälle mahdollisesti ikääntyvälle asiakaskunnalle?

Tutkielman teoreettinen viitekehys koostuu ikääntymistä ja kulutuksen muutoksia käsittelevistä aineistoista. Empiirinen osio tehtiin kvalitatiivista teemahaastattelun tutkimusmenetelmää käyttäen. Haastateltavina olivat valmismatkanjärjestäjien toimitusjohtajat. Ikääntyvien määrän kasvu on havaittu, mutta sen johdosta ei ole vielä ryhdytty merkittäviin toimenpiteisiin. Tietoja matkailijoiden iästä ei vielä kerätä systemaattisesti. Suunnitelmia uusien palvelujen tuottamiseksi on olemassa. Merkkejä perinteisten matalasesongin ajankohtien kysynnän kasvusta ja talouden taantuman aiempaa vähäisemmästä vaikutuksesta valmismatkojen kysyntään on olemassa. Nämä molemmat seikat voivat olla seurausta kolmatta ikää elävien ajankäytön joustavuudesta ja eläkettä saavien ei kovin suhdanneherkää tulotasosta. Muita ikääntymiseen ja eläkkeellä oloon kytkettävissä olevia seikkoja ovat risteilymatkojen kysynnän ja useamman kuin yksi tai kaksi valmismatkaa vuodessa tekevien henkilöiden määrän kasvu. Tulevaisuuden mahdollisuuksista nousi esiin mm. sairauden hoitoon liittyvä matkailu.

Suomalaisten vähintään 65-vuotiaiden määrä on 1960-luvulta 2000-luvulle sekä suhteellisesti että absoluuttisesti kolminkertaistunut, joten ikääntyneet ovat kasvava kuluttajaryhmä. Suuret ikäluokat on sotien jälkeen syntyneisiin sukupolviin liitetty käsite. Kolmas ikä puolestaan on käsite, jolla tarkoitetaan eläkkeelle siirtymisen jälkeen ja ennen varsinaista vanhusikää ajoittuvaa ajanjaksoa ihmisen elinkaareissa. Siihen liitetään riippumattomuus ja vapaus. Kulutustottumukset eri ikäryhmien välillä ovat samankaltaistuneet ja ikääntyneet ovatkin heterogeeninen kuluttajaryhmä jonka tarpeet eivät ole yksiselitteisiä. Valmismatkanjärjestäjille tämä on potentiaalinen kasvava kuluttajaryhmä. Osittain se näkyy jo ainakin yksin matkustavien määrän, risteilymatkojen suosion, matalan sesongin kysynnän ja 4–5 valmismatkaa vuodessa tekevien määrän kasvuna.

Asiasanat	Ikääntyneet, matkailukulutus, kolmas ikä, valmismatka, vapaa-aika, matkanjärjestäjä
Muita tietoja	